Stańczyk

Hasło wydrukowane w **Tom III**

„Stańczyk", podtytuł: Pismo Konserwatystów i Liberałów" (Warszawa–Wrocław–Poznań–Kraków, od 1989 Łódź), założone w 1986 w Warszawie w wyniku rozmów między szefem podziemnej Officyny Liberałów Januszem Korwin-Mikkem, a redakcją „CDN-Koliber" Krzysztofem Bąkowskim, Józefem Białkiem, Andrzejem Maśnicą, Aleksandrem Popielem i środowiskiem konserwatystów poznańskich reprezentowanym przez Andrzeja Polakiewicza. Do 1990 ukazało się 12 n-rów, obj. 62–72 s., format A5, druk na offsecie, nakł. do 1,5 tys. egz.; w założeniach kwartalnik, wychodziło nieregularnie. Od n-ru 2 drukowane w Warszawie przez Officynę Liberałów, także na tzw. dojściach, m.in. w warszawskich zakładach energetycznych. Jeden nr wydrukowano także we Wrocławiu. Pocz. zdecydowano, że nie będzie jednej redakcji, a poszczególne środowiska będą zamieszczać swoje tytuły otrzymując wyznaczony limit stron. Pismo składało się więc z 4 autonomicznych tytułów, redagowanych odrębnie i scalanych w Warszawie w jedną całość: „Koliber, pismo konserwatywnych liberałów, Wrocław"; wśród autorów gł. Tomasz Gabiś (ps. Roman Kierski, Ryszard Komornicki, Juliusz Kot, Libertarianin Wrocławski, Red, Roj, Maurycy Rojski, Beniamin Stały, Thatcherysta), A. Popiel (ps. AP, Rex, Zenon Skargill), Andrzej Maśnica (ps. A.M, Andrzej M., Emil Dominik), okresowo współpracowali J. Białek (ps. Józef Wygdyński) i Tomasz Pis (ps. Karol Skarbek); „Libero, pismo liberałów, Warszawa", w którym publikował gł. J. Korwin-Mikke; „Konar pismo konserwatywno-narodowe, Poznań", redagował A. Polakiewicz (do n-ru 10), nast. zastąpiony kolejno tytułami: „Konserwatywni konserwatyści", „Narodowi konserwatyści", które redagował Jacek Dębski w Łodzi. Za redakcję całości był odpowiedzialny m.in. K. Bąkowski (również publikował, ps. K.B., Jan Dubowski), który został szefem Officyny Liberałów po opuszczeniu więzienia i przeprowadzce do stolicy na pocz. 1986. „Stańczyk" był również przedsięwzięciem politycznym

mającym prowadzić do integracji środowisk prawicowych (liberalnych, konserwatywnych) w kraju. Odegrał znaczącą rolę w powstawaniu klubów i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju prywatnej przedsiębiorczości. Najważniejszym przejawem aktywności politycznej było powołanie 14 XI 1987 Ruchu Polityki Realnej, od n-ru 8 pismo stało się organem RPR, wtedy też pojawił się wewnętrzny tytuł „Stańczyk", w którym zamieszczano teksty redakcyjne (gł. T. Gabisia), a także m.in. Piotra Wierzbickiego, Stefana Kisielewskiego oraz oficjalne dokumenty RPR, szczegółowo relacjonowano jego działalność, pojawił się dział „Kronika RPR". W 1990 z Ruchu wyłoniło się Stowarzyszenie, nast. partia Unia Polityki Realnej.

W piśmie współistniały różne nurty myśli prawicowej: konserwatywny, monarchistyczny, narodowy, liberalny, libertariański. Stanowiło ono w 2. poł. l. 80. forum kształtującej się myśli prawicowej w Polsce. Część poznańska i łódzka pisma identyfikowała się bardziej z wartościami konserwatywnymi, narodowymi, „Koliber" konserwatywno-liberalnymi, „Libero" liberalno-konserwatywnymi, „Konar" był najbardziej wyczulony na sprawy społeczne. Czasami poszczególne tytuły wchodzące w skład „Stańczyka" komentowały inaczej rzeczywistość, różniły się w ocenie ważnych wydarzeń, a nawet polemizowały ze sobą. Publikowano fragmenty tekstów czołowych światowych liberałów, atakowano socjalizm i wszelkie ruchy z nim związane m.in. ekologiczny i feministyczny; manifestowano przywiązanie do tradycyjnych i konserwatywnych wartości. Cena egz. osiągała 250 złotych, w założeniu pismo miało samofinansować się; deficyt dochodów był pokrywany ze środków Officyny Liberałów. Kolportowane gł. w środowiskach młodej inteligencji o poglądach prawicowych, także w kręgach prywatnej inicjatywy gospodarczej, przede wszystkim w dużych miastach m.in. Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu i Łodzi. Pismo docierało też za pośrednictwem Teresy Witkiewicz do Paryża i Monachium. Wydawane do 1998, nast. przemianowane na periodyk postkonserwatywny, wydawany do I 2005 (nr 40–41/2004).

Konrad Knoch

Region Mazowsze, Warszawa

Poprzedni Strona
Następny Strona

Zgłoś błąd